

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Thucydides. Capvt XVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

quior diffiteri non potest. Mirum profecto est, cur post tot sacula Cheronæus ille, vir a lioqui moderatus hominis gloria circumluētis, cui tot Theatra plurescent sepultos cineres ausus sit infestari, fuit in eo præter modum φιλοπατρις, qui affectus in splendidis ingenijs est, plerumque non obscurus.

riam audiret recitantem, subito prorupit in lacrymas, quasi quodam mentis furore incitatus. Tum patrem eius intuens Herodotus, μαχαρίζωσέ τ' ευτυχία δλασε, ο γαρ σός υός την ευνην δεγδσαν εχει προς τα μαθηματα. Nec sanè sefellit omen, ita vana quasi literarum supellectili, & admirabile eloquentia floruit, acutus, concitatus, nervosus, densus, solidus, sapientiæ plenus, & iudicij. Quanti eum fecerit postea grauisimorum virorum iudicia declarant: Demosthenes certè sua manu octies dicitur eius historiam descripsisse. Cicero libro 2. de oratore hoc illustri elogio eundem honestauit. Post Herodotum Thucydides omnes dicendi artificij, mea sententia, facile vincit; qui ita est creber rerum frequentia, vt verborum propè numerum sententiarum numero consequatur, ira porro verbis est aptus, & presius, vt nescias vtrum res oratione, an verba sententijs, illustrentur. Marcellinus adeo sublimem esse dicit, vt ne in miserationibus quidem ab hac grandiloquentia discedat. Verum vt veterum artificum statuas, propter factum quendam antiquitatis horrorem, miramur magis, quam probamus in omnibus. Sic Thucydides, licet ob dicendi maiestatem, ætatisque fauorem, maxima commendatione dignus posteris visus fuerit, iusta tamen reprehensione nullo modo caruit. Nam (vt ea, quæ ad historiam pertinent, omittam) in stylo sæpe durus est, acerbus, densus, austerus, vehemens, terribilis, perplexus, tortuosus: & verba quidem visitata respuit, plerumque etiam affectat aliena, quò per obscuritatem doctrina capter opinionem, hyperbaris & traiectionibus orationem implicat, figuras nominum morosius cõsectatus, vt vel peritorum sensus fugiat. Ad hæc in compositione, & iunctura de industria tam rudis est, vt videatur tortens ad saxa alius strepere. Quod ad eius orationes attinet, eas Cratippus molestas, & odiosas vocat: Cicero easdem nec posse imitari, si velit; nec velle, si possit, profiterur. Est enim potius Orator; cui, vt Philisto, amatores semper defuerunt. Hæc, & cætera vitia, quæ profectus est Dionysius Halicarnassensis, Thucydidem infuscant: vno tamen antiquitatis, & grauitatis nomine semper laudatus est.

Quidam Marcell. de vita Thucyd. πολυς ην τυχων.

Qualia sint autobori πολυμοιοντες, πατχκαλεπον, ακυρταδα υλνσ φα-ιλ υσ αποτιμωσις, κωλοδμη, qua notantur à Marcell. προσηροου ον τομιν Cicero in Brut. 4490. vide Diony. Halic. ad Q. Aelium Tuberonem.

Pericles.

CAPVT XV.

πεινανον εν τωρα τον πατων ολλυμ πιον. appellas Iulianus in Encornio Eusebia Χακιφαλος à Crat. no. in ηρισταυσ appellasur, quod caput ut cepe plenum haberes, Strabonidi Cic. in Bruso Δωνον ηρανον εν γλωσση φερει.

Sileant hic ranae, tonat Olympius. Is est Pericles, is ipse est, cui Cælestis cognomen admirabilis eloquentia fecit.

Ingens huic caput magnæ mentis officina, ingenium velox, & planè igneum, mixta affabiuitate prudentia, dignum imperio virum spondent. Hic primus in foro adhibuit doctrinam, namque ab Anaxagora Physico eruditus, exercitationem mentis à reconditis, abstractisque rebus ad causas forenses, popularesque traduxit. Huius suauitate maxime hilaratae sunt Athenæ, huius libertatem, & copiam admirata, eiusdem vim dicendi, terroremque timuerunt: fulmen enim ferè dicebatur in lingua, & certè in concionibus tonabat, fulminabat, permiscebat omnia. Quin, & Thueydidem nobilissimum suæ ætatis oratorem in omnes partes versabat: vt ipse miraretur palmam sibi in manibus infringi. Quare cum r. garetur ab Archidamo Lacedæmoniorum Rege, ipse, an Pericles melior luctator esset: Ego (inquit) illum luctando profero, sed nescio, quo pacto resiliens, persuader se non cecidisse, at, ue in eam sententiam traducit multitudinem. Ex eo dominantis eloquentiæ imperium licet agnoscere. Extat nobilis ingenij monumentum apud Thucydidem, in oratio funebris, in laudem eorum, qui pro patria ocebæe unt, quam licet historicus suo finxerit stylo, credibile est tamen cum Periclis sensus deiebatte.

Thucydides.

CAPVT XVI.

Thucydides de bellicis rebus canit quoddammodo classicum (inquit M. Tullius) vir ingentis spiritus, & regiæ plane eloquentiæ. Quippe Regum soboles erat, non minus genere sublimis, quam dictione. Eluxit in puero indoles, vt in speculo: Nam cum tenera adhuc ætate Herodotum pleno Theatri confessu histo-